

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת: חברת הכנסת חוה אתי עטייה

6722/25/פ

הצעת חוק עובדים זרים (תיקון – זכאות להיתר להעסקת עובד זר בסיעוד ליחיד שמלאו לו 85 שנים), התשפ"ו–2026

הוספת סעיף 1ד2 1. בחוק עובדים זרים, התשנ"א–1991¹, אחרי סעיף 1ד1 יבוא:

"זכאות להיתר 1ד2. (א) על אף האמור בהוראות לפי סעיפים 1ג להעסקת עובד זר בסיעוד ליחיד שמלאו לו 85 שנים, המבקש היתר להעסקת עובד זר בענף הסיעוד שלא במסגרת עסקו או משלח ידו, יהיה זכאי לקבל מהממונה היתר להעסקת עובד זר בענף הסיעוד אף אם אינו עומד בתנאים הקבועים בהוראות האמורות לעניין זכאות לגמלת סיעוד וללא צורך בבדיקת מידת התלות שלו בעזרת הזולת, ובלבד שמתקיימים לגביו יתר התנאים למתן ההיתר וכן כל אלה:

(1) הוא אינו שוהה במוסד;

(2) אין לו בן זוג והוא אינו מתגורר עם בן משפחה אחר.

(ב) בסעיף זה –

"בן זוג" – לרבות ידוע בציבור;

"מוסד" – אחד מאלה:

(1) מוסד רפואי כהגדרתו בסעיף 24 לפקודת בריאות העם, 1940², שהוא בית חולים שבתעודת הרישום

¹ ס"ח התשנ"א, עמ' 112.
² ע"ר 1940, תוס' 1, עמ' (ע) 191, (א) 239.

שלו רשום שהוא רשאי להפעיל מחלקה סיעודית או מחלקה לתשושי נפש או מחלקה לגריאטריה פעילה;

(2) מעון שקיבל רישיון לפי סעיף 2 לחוק הפיקוח על מעונות, התשכ"ה-1965³, שמטפל בזקן תשוש כהגדרתו בתקנות הפיקוח על מעונות (תנאי המגורים וטיפול בזקנים עצמאיים ותשושים במעונות לזקנים), התשס"א-2001⁴;

(3) בית דיור מוגן שקיבל רישיון הפעלה לפי סעיף 2 לחוק הדיור המוגן, התשע"ב-2012⁵.

דברי הסבר

בקרב בני 85 ומעלה קיימת שכיחות גבוהה של ירידה תפקודית, בדידות וסיכון להזנחה. קשישים ללא בן או בת זוג וללא תמיכה משפחתית נמצאים במצב פגיע במיוחד. לפי חוק עובדים זרים, התשנ"א-1991 (להלן – חוק עובדים זרים), נדרש היתר להעסקת עובד זר בענף הסיעוד. בהתאם לנוהלי רשות האוכלוסין וההגירה, היתר זה מותנה, בין השאר, בזכאות לגמלת סיעוד מהמוסד לביטוח לאומי וכן בעמידה במבחני תלות (ADL) ומבחני הכנסה. מטבע הדברים תנאים אלו מאריכים את הפרוצדורה הנדרשת על מנת לקבל היתר להעסקת עובד זר. כמו כן, מבחנים אלו אינם משקפים תמיד את מצבו האמיתי של הקשיש הבודד. קשיש עשוי להיות עצמאי חלקית אך חסר יכולת לנהל משק בית או לדאוג לעצמו לאורך זמן. הבדידות כשלעצמה מהווה גורם סיכון רפואי וחברתי מוכח וההליכים הביורוקרטיים מורכבים ולעיתים אינם נגישים לאוכלוסייה זו.

על כן, מוצע לקבוע כי יחיד שמלאו לו 85 שנים, המבקש להעסיק עובד זר בענף הסיעוד שלא במסגרת עסקו או משלח ידו, ושאינו לו בן זוג או בן משפחה אחר המתגורר עימו, יהיה זכאי לקבל מהממונה האחראי על מתן היתרים לפי סעיף 1 לחוק עובדים זרים היתר להעסקת עובד זר בענף הסיעוד אף אם אינו זכאי לגמלת סיעוד וללא צורך בבדיקת מידת התלות שלו בעזרת הזולת.

מאחר והצדקות אלו רלוונטיות רק למצב שבו האדם מתגורר בגפו ולא במסגרת מוסדית כדוגמת מוסד סיעודי, בית אבות או דיור מוגן, בהם יש אנשי צוות היכולים לסייע לו, ההצעה מתנה זכאות זו בכך שהאדם אינו מתגורר במוסד. במקרה שבו אדם מתגורר במוסד תהיה הזכאות לקבלת היתר להעסקת עובד זר בדומה לכללים הקיימים כיום.

יובהר כי האחריות למימון העסקתו של העובד הזר תהיה על המעסיק ולא יהיה במתן היתר לפי ההסדר המוצע כדי להקים זכאות להשתתפות המדינה במימון העסקת העובד הזר.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום

³ ס"ח התשכ"ה, עמ' 48.

⁴ ק"ת התשס"א, עמ' 338.

⁵ ס"ח התשע"ב, עמ' 426.

ט' בסיוון התשפ"ו (25.05.2026)